

Centrum judaistických studií Kurta a Ursuly Schubertových
Posudek magisterské diplomové práce

Autor: Bc. Nina Černochová

Titul: Obraz otce v poválečné židovské literatuře

Konzultant/oponent*): Mgr. Daniel Soukup, Ph.D.

Hodnotící kritéria	% podíl na celkové známce	hodnocení
Téma:	5%	1
Metodologie a argumentace:	20 %	2,5
Interpretace:	20 %	2,5
Použití sekundární literatury:	10 %	2,5
Struktura a forma:	30 %	2
Bibliografický aparát:	15 %	1
Celková známka před obhajobou:		2,05

Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:

Lze nalézt literární postavu „otce“ v předválečné židovské literatuře? Pokud ano, mohla by si diplomantka vybrat některá takováto díla a stručně charakterizovat, jak s těmito literárními postavami jejich autoři pracují?

Cítí-li konzultant/oponent*) potřebu vyjádřit se k práci či k průběhu obhajoby verbálně, necht' tak prosím učiní zde (příp. na přiloženém archu)

Magisterská diplomová práce Niny Černochové zpracovává téma, které prozatím nebylo v domácím prostředí podrobněji popsáno. Diplomantka se soustředila na literární postavy otců u vybraných spisovatelů a spisovatelek, které klasifikuje jako autory/autorky židovské, a snažila se postihnout specifika jednotlivých děl i otcovských modelů. Zvláště kladně lze hodnotit výběr textů, který mapuje současnou českou prózu s přesahem do tvorby německojazyčné, a který tak vedle sebe staví autory s vesměs podobnými životními zkušenostmi a korespondujícími literárními postupy. Práce před nás klade otázku užitečnosti pomocných literárně-kulturních kategorií „židovský otec“ - „židovská matka“, které fungují jako kulturně-etnické vzorce a z hlediska historicko-antropologické analýzy je možné je označit za stereotypy. Těmito kategoriím byla zejména v anglofonním prostoru věnována poměrně soustředěná pozornost a lze jen litovat, že na tuto zahraniční literaturu diplomantka takřka neupozorňuje a ani z ní nečerpá. A to už z toho důvodu, že by se tím metodologická východiska diplomové práce výrazně prosvětliila. Na stranu druhou je nutné podotknout, že zatímco o stereotypu „Jewish mother“ existuje celá řada studií (srov. Joyce Antler, Paula Hyman, Gladys Rothbell, Riv-Ellen Prell), téma „Jewish father“ stojí v jeho stínu, a že si tedy autorka vybrala téma méně zpracované, a tím i náročnější. Navíc vybrané texty nepracují pouze s typem „židovského otce“, např. v postavě Jiříkova otce v románu Jana Faktora. Diplomantka zde správně vytušila, že „modelové chování“ postav je v literatuře přenosné a příhodně na to upozornila i na příkladu literárních postav „nežidovských matek“, které místy naplňují vzorce stereotypu „židovská matka“. Ukazuje se nám tu obecnější model „středoevropských rodičů“, který utvářel i výše zmíněné stereotypy.

Slabiny práce nespočívají pouze v metodologickém zázemí, ale také v míře, jakou diplomantka věnovala jednotlivým autorům a jejich textům. Zatímco dílo Ireny Douskové je zpracováno v jeho úplnosti a analýza literární postavy otce je díky tomu plastičtější, u zbylých autorů pracuje pouze s jednou prózou. Tato disproporce se odrazila i na kompozici práce. Interpretační závěry by byly rozhodně přesvědčivější, kdyby bylo zohledněno dílo Kateřiny Sidonové, Karola Sidona a Jana Faktora komplexně. Přestože diplomová práce pojmenovává shody a průsečíky jednotlivých děl a snaží se najít společné charakteristiky postavy otce u vybraných autorů, jde zejména v druhé části práce spíše po povrchu. Pokud autorka konstatuje, že šoa je jedním ze zásadních témat, které utváří identity jednotlivých členů „židovské“ rodiny, a tím i otce, a odráží se tak i na jejich literárním ztvárnění, pak by bylo potřeba podrobněji vytěžit sekundární literaturu na toto téma. Prosté konstatování, že se „traumatem šoa a jeho přenosem zabývá množství literatury“, rozhodně nepostačí. Diplomantka se měla seznámit se studii a texty Helen Epsteinové, Marity Grimwoodové, Jiřího Holého, Eleonór Hamarové, Aleny Heitlingerové a Ivany Cahové (Bednaříkové-Procházkové). Znalost těchto studií by jí umožnila lépe uchopit vybranou problematiku a prohloubit i analýzu a interpretaci jednotlivých děl.

Je ovšem třeba diplomantku pochválit, že se jí i přes uvedené výhrady v zásadě podařilo předejít klíčové charakteristiky literární postavy „otce“ v současné domácí tvorbě židovských autorů, zvláště proto, že toto téma prozatím nebylo v našem prostoru zpracované. Kladně hodnotím rovněž obeznamenost diplomantky se současnou českou prózou a schopnost pracovat s pomocnými publicistickými texty (recenze, interview, novinové články). Oceňuji autorčin citlivý přístup k tématu a schopnost vnímat limity autobiografického psaní a napětí mezi reálnými předlohami a literárními rodičovskými postavami. Navrhuji proto stupeň C.

V Brně 6. 6. 2016

Daniel Soukup

Podpis konzultanta/oponenta*) (jen v tištěné verzi):

*) nehodící se škrtněte (popř. smažte)

Poznámky a vysvětlivky:

1. obsah jednotlivých hodnotících kategorií:

1. Téma = schopnost zvolit si vědecky relevantní problém, ohraničit ho, stanovit si smysluplné cíle. Zde zohlednit též kategorii „originalita“/ novost/ heuristická hodnota oproti pouhé kompilaci zdrojů.
2. Metodologie a argumentační struktura = schopnost stanovit vlastní metodologický postup, dodržovat ho v toku textu, schopnost stanovit teze, zřetelnost argumentační struktury.
3. Interpretace textů = úroveň analytického a interpretačního umění
4. Použití sekundární literatury = znalost relevantních a nezastaralých textů, tvůrčí/kritické zacházení se sekundární literaturou (MA)
5. Struktura a forma = výstavba, členění textu, konzistence, jazyková správnost, stylistická vyváženost, čtivost.
6. Bibliografický aparát = úplnost bibliografie ke stanovenému tématu, jednotný způsob citace, jednotný a korektní způsob uvádění bibliografických údajů

2. „technika“ hodnocení:

Každé kategorii je přidělena jistá váha vyjádřená v % podílu na celkové známce (tabulka v programu MS Excel automaticky spočítá výslednou známku před obhajobou), odlišná v jednotlivých kategoriích pro BA a MA-práci, podle toho, jaký důraz klademe v první či druhé fázi studia na jednotlivé kategorie (viz tabulka).

„Jemná“ známková stupnice je stejná jako u přijímací zkoušky, tedy: 1,0 – 1,3 – 1,7 – 2,0 – 2,3 – 2,7 – 3,0 – 3,3 – 4.

Je-li bytí jediná kategorie hodnocena známkou „4“, znamená to, že práce se nedoporučuje k obhajobě.

3. ostatní poznámky:

V případě, že jeden z posuzovatelů práci nedoporučí k obhajobě, možno uvést krátké vysvětlení ve verbální podobě.

Do hodnocení jednotlivých kritérií může konzultant zahrnout též své zkušenosti z konzultací s uchazečem (vysoká či nízká míra samostatnosti, „učenílivost“ atd.)

Výsledná známka přihlíží též k výkonu uchazeče u obhajoby a pohybuje se na klasické známkové škále A (1,0 - výborně), B (1,5 - výborně minus), C (2,0 - velmi dobře) – D (2,5 - velmi dobře minus) E (3,0 - dobře), F (4,0 – nevyhověl)

Konzultant je povinen dohlédnout na to, aby práce měla všechny potřebné „asesoáry“ k publikaci na síti: autor: titul, anotace (ca. 2-3 řádky), 5 klíčových slov, oba vyplněné posudky.